



06-2504

VLAAMS TRAM- EN AUTOBUSMUSEUM vzw
Ond.nr.: 466 641 759 RPR Antwerpen, afdeling Antwerpen
VlaTAM ■ Diksmuidelaan 42 ■ B-2600 Antwerpen-Berchem
Tel.: +32 (0)3 322 44 62 - info@vlatam.be - www.vlatam.be
IBAN BE06 0013 3105 5622 - BIC GEBABEBB - BTW: geen

VlaTAM – NIEUWSBRIEF

2025 – 4 OKTOBER 2025

Afgelopen kwartaal is vrij rustig verlopen met maar één grote gebeurtenis. We zijn er wel in geslaagd om voldoende toezicht te voorzien tijdens de openingsdagen maar dat ging niet moeiteloos. Dank aan een aantal leden die meer dan de gevraagde drie beurten kwamen doen. Zij weten dat een toezicht best aangenaam kan zijn en meestal voorbij vliegt! Het aantal bezoekers is buiten onze verwachtingen best meegevallen ofschoon we geen reclame konden maken met onze ritten door de stad. De buitenlandse bezoekers, meestal zelf bus- en tramliedhebbers, waren zeer onder de indruk van onze collectie maar ook van onze hartelijke ontvangst met begeleidende bundels in drie talen!

De grote ruil

Op dinsdag 23 september was het zover. De 1000 verliet definitief het museum en ging op reis naar het Zuiden van Frankrijk. Daar in Anduze gaan ze hem volledig rijvaardig maken zodat hij in vaste dienst van de Asvi, ook naar de TTA en zelfs naar diverse plaatsen en festivals kan uitgeleend worden. Het is de 1066 van Schepdaal die uit zijn bekende Brabant naar Antwerpen komt. Voor het Vlatam maakt dat geen verschil en de echte kenners weten dat de 1000 nooit echt in dienst van de Buurtspoorwegen heeft gereden maar de uiteraard 1066 wél.



“Na 40 jaar trouwe dienst heeft de 1000 ons verlaten” (H. Van den Bergh)

De ruil is meer dan vlot verlopen, mede dankzij een goede voorbereiding van alle partners waarvoor hartelijk dank. Een aantal trams moesten we op voorhand verzetten met behulp van onze speciale elektrische voeding zodat de 9994 uit de weg kon op een plaats boven de put en er een lang recht stuk spoor vrij kwam.



Het spoor na tientallen jaren weer berijdbaar maken, ook dat is voorbereidend werk. (B.Morren)

Geen van de twee locomotieven liep schade op omdat transportbedrijf Dick lange spoorhellingen had voorzien. Die waren nodig omdat vooral de 1000 erg lage baanruimers heeft en de vrees bestond dat die op het kritieke kantelpunt rails/dieplader zouden vastzitten of beschadigd worden. Maar nee, Dick gebruikte een vorklift die met een kabel kon trekken maar ook afremmen. Door de kabel een paar keer te verzetten kon die de starre 0-6-0 locs door de scherpe bochten trekken en werden de rails niet beschadigd. De hele klus gebeurde in een kleine drie uur, inbegrepen een half uurtje “fotoshoot”.



Dit is niet de officiële foto! Die komt in het jaarverslag. Hier eentje achter de schermen. (B.Morren)

De hele operatie is verfilmd en op de jaarlijkse bijeenkomst op 18 november projecteren we !

Een paar gegevens:

Stoomlocomotief “Albert” van de Tiense Suikerfabriek is destijds aangekocht door de buurtspoorwegen en in 1973 doorverkocht aan TTA.

In 1984 is hij opnieuw geruild tegen bijwagen A1344; de NMVB heeft hem statisch gerestaureerd als onderdeel van de viering 100 jaar buurtspoorwegen.

Hij stond tentoon in Bokrijk met het nummer 1000 en is daarna naar het museum in Edegem gegaan.

In 2000 is HL1000 verplaatst naar het nieuwe museum in Berchem: zijdelings verschuiven, heffen met een kraan (foto), neerzetten met een hefbrug.

Hij heeft 40 jaar in ATAM/VlaTAM gestaan maar ASVi en TTA wilden hem terug. Voor de NMVB was de ruil definitief, voor TTA niet.

Uiteindelijk is er een oplossing gevonden waarbij de HL1000 vertrekt, HL1066 uit Schepdaal naar VlaTAM komt.

Stoomlocomotief 1066 is eveneens een type 18 en verschilt alleen in bouwjaar en constructeur. Deze machine heeft zijn hele leven op het Brabantse net gereden.

In tegenstelling met de 1000 staat de 1066 met zijn schoorsteen vooraan. Nu is de vuurkist minder goed zichtbaar maar daartegenover is het nu duidelijker dat de machinist in die richting vooraan en de stoker achteraan staat.

Voor een uitgebreide historiek en technische beschrijving verwijzen we graag naar de “Erfgoedcatalogus Buurtspoorwegen”.

De wet van het rek

Tijdens de hete zomerdagen brengt alleen de kelder koelte. Daarvan hebben de werkers geprofiteerd om die kelder te poetsen, de door Bob, Eric en Kensho aangepaste rekken van Garrit te monteren en een aantal stalen rekken naar het achterste deel te verplaatsen. Toch moet de driedelige kelder nog opgeruimd worden want ook hier geldt de onverbiddelijke wet van het rek: $r = ap$ of “het aantal bijgehouden rommel staat recht evenredig tot de beschikbare plaats.”



Even testen of alles past voor verdere montage. Augustus. (L.Behiels)

Beide Rolands, Frank en Dave hebben een opruiming gedaan van het kluwen van gloeilampen met diverse spanning en wattage. Die voorraad wordt bijzonder waardevol ! Alles werd geklasseerd en bestickerd in metalen bakjes, netjes geplaatst in de nieuwe rekken.

Wat allerlei van afgelopen periode

Leo, Frank en Roland W. hebben de filmkasten van de S bijwagen voorzien van 220V LED verlichting en er een film van betere kwaliteit in gezet. De oude was zelfs beschimmeld. Ze hebben eveneens de kleine filmkasten opzij onder handen genomen.



Een beetje puzzleffect met LED in de filmkast van de bijwagen (L.Behiels)

Bob en Luc hebben de lange kapotte belriemen van de 200 vervangen door nieuwe die alleen uit een handel van paardentuig konden geleverd worden. Gelukkig begon de tram niet te hinniken als we aan de riemen trokken. De riem van tram 216 volgt nog.

In het archief blijven Marc en Philip taai doorzetten: Philip heeft de meer dan 40 grote kartonnen kokers herschikt en alweer duizenden (!) bladzijden ingescand zodat we kunnen zeggen dat hij bijna het hele archief door zijn handen heeft gehad. Marc bleef de triage van de documenten doen en hij werd zoals gewoonlijk vertraagd door de vele aanvragen naar informatie. Hubert en Bob kwamen ter hulp.

Tijdens de vakantiemaanden waren er minder groepsbezoeken maar in het voorjaar hebben de gidsen hun werk gehad. Scholen ontvangen vergt een andere aanpak!

Leo bracht alles in gereedheid voor de Ghostwalks en overal hangen grijnzende pompoenkoppen. Controleurs? Kensho is zoals steeds de vaste waarde om dan extra poetsbeurten te geven in de griezelmotors.

Er staat nu ook een model van PCC eerste reeks in de vitrine tussen de stoomtram en het standaardkonvooi. Ooit is het houten model voor een expo van De Lijn ontworpen, is dan in het speelgoedmuseum van Mechelen gekomen en vervolgens in Schepdaal verzeild. Deze laatste twee vonden hem daar niet op zijn plaats – 't is geen speelgoed! 't Is geen buurtspoorweg!- en zo is hij wél op de juiste plaats te bewonderen met een mooie nieuwe panto en rijdraad van modelbouwer Roland W.

Paperassen, maar niet onbelangrijk: na een lange zoektocht had Roger de juiste man bij de politie gevonden en nu weten we – op officiële documenten!- wat kan en niet kan. Met “O”nummerplaten is dat vrij veel. We kunnen met de technisch gecontroleerde bussen de baan op met reizigers, zolang het geen commerciële ritten zijn, dus zeg maar, voor onze leden. Dat geldt nu voor de 530 en de 1842, maar de busploeg is nog volop aan het knutselen aan de 1001 om hem klaar te krijgen voor de controle.

Monsieur Camille Debruyn, eerste grrroote baas van de Vicinaux, hangt terug gerestaureerd en wat lichter van kleur boven aan de trap. Hij is wel even streng blijven kijken want we moeten immers nog altijd goed in 't oog gehouden worden. Met dank aan Eddy.

De Wattkater? Katchauffeur?

In juli was er een klein katertje in diezelfde kelder geslopen maar wilde niet meer naar buiten. Zo is het diertje nog op het buschassis gespot toen het al meer op een kattenchassis begon te lijken. Er is geen interesse van muizen in mobiel erfgoed. Met behulp van de dierenbescherming en lokspijs is het dan vlot weggehaald, nagezien, getagt en gecastreerd zodat hij hopelijk in een betere thuis kan opgevangen worden. Wij konden er immers niet voor zorgen.

Belangrijke mededeling! De agenda's open!

Dinsdag 18 november 20.00! De jaarlijkse informele bijeenkomst, gezellig samenzijn met een drankje, een hapje mààr met de projectie van :

“The Great Locomotive Swop”* en *Tramlijn H

Het bestuur

De redactie